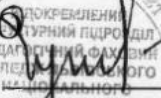

Міністерство освіти і науки України

Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ «Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора О. І. Сурмач
«31» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Психолого-педагогічні засади міжособистісного спілкування»

Галузь знань 23 Соціальна робота
Спеціальність 231 Соціальна робота

Статус дисципліни вибіркова
Нормативна (вибіркова)

Циклова комісія викладачів педагогічно-психологічних та соціальних дисциплін

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисциплін	Кількість годин						Вид семестрового контролю		
				Аудиторні заняття					Самостійна робота	Курсова робота	Залік	Екзамен
				Кредити ЕКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Денна	II	III	4/120	72	36	-	36		48		3	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки фахового молодшого бакалавра.

Розробник:

Підпис О.Б.Соболевська
Ініціали та прізвище викладача (науковий ступінь та вчене звання)

Затверджено на засідання циклової комісії викладачів педагогічно-психологічних та соціальних дисциплін

Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

Голова циклової комісії Р.І. Михайлишин
Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні Педагогічної ради Коледжу.

Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: отримання студентами базових знань, умінь та навичок ефективного міжособистісного спілкування відповідно до сучасних наукових уявлень, забезпечення професійної компетентності соціальних педагогів у сфері міжособистісного спілкування.

Предмет: психолого-педагогічні засади міжособистісного спілкування.

Завдання:

- ✓ ознайомлення студентів з поняттями: «спілкування», «комунікація», «інтеракція», «перцепція», «конфлікт», «тренінг», «соціально-психологічний тренінг», «перцептивний тренінг»;
- ✓ осмислення та засвоєння студентами сутності, структури, видів, функцій, стилів, форм, бар'єрів міжособистісного спілкування;
- ✓ формування уявлення про специфіку управління конфліктами, стилі поведінки в ході конфлікту;
- ✓ забезпечення студентів знаннями теорії і практики організації та проведення соціально-психологічного тренінгу;
- ✓ засвоєння студентами знань, умінь та навичок створення здорового психологічного клімату у колективі, активно слухати, запобігати, позитивно вирішувати конфліктні ситуації.

Заплановані результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- ✓ теоретичні основи процесу спілкування;
- ✓ засоби та види спілкування;
- ✓ стилі спілкування, його функції, рівні;
- ✓ види конфліктів, які виникають в процесі спілкування, фази протікання конфліктів;
- ✓ специфіку управління конфліктами, стилі поведінки в ході конфлікту;
- ✓ особливості різних видів спілкування (ділового, побутового, педагогічного, сімейного);
- ✓ методи формування комунікативних умінь і навичок;

✓ структуру та методіку проведення психологічного тренінгу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти:**

✓ використовувати різні засоби процесу міжособистісного спілкування;

✓ аналізувати комунікативні ситуації;

✓ визначати стиль поведінки особи в конфліктних ситуаціях, шляхи виходу з них;

✓ аналізувати види спілкування на основі життєвих ситуацій;

✓ планувати, складати конспект проведення тренінгу;

✓ проводити психологічний тренінг.

Студент набуде **компетентності:**

Загальні:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 4. Здатність до розуміння соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості.

СК 7. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи.

СК 8. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

СК 10. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

Результати навчання:

РН 4. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології та методи соціальної роботи для вирішення професійних задач.

РН 11. Визначати зміст співпраці та залучати ресурси для задоволення потреб осіб та розв'язання їх проблем.

РН 12. Знаходити рішення для покращення соціального добробуту та соціальної безпеки громадян.

РН 13. Визначати зміст і види співпраці з представниками різних професій, груп, громад у професійній діяльності.

РН 15. Знати теорію і володіти практикою професійного спілкування

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин				
	Денна форма навч.				
	Усього	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні (семін.) заняття	СРС
III семестр					
Модуль 1.					
Спілкування як психолого-педагогічний феномен					
Тема 1. Поняття про спілкування. Засоби, види та стилі спілкування. Самостійна робота: Розвиток спілкування в онтогенезі.	7	2		2	3
Тема 2. Комунікація у міжособистісних відносинах. Самостійна робота: .Індивідуально-психологічні чинники міжособистісного спілкування.	7	2		2	3
Тема 3. Форми, види, типи та бар'єри спілкування Самостійна робота: Типові обмеження у спілкуванні.	7	2		2	3
Тема 4. Професійне спілкування у структурі діяльності соціального педагога. Самостійна робота: Комунікативні компетентності соціального педагога.	7	2		2	3

Тема 5. Спілкування як взаємодія та обмін інформацією (інтерактивний аспект). Самостійна робота: Основні джерела гуманного спілкування.	7	2		2	3
Тема 6. Психологічні способи впливу в процесі спілкування. Самостійна робота: Психологічні засади культури спілкування.	6	2		2	2
Тема 7. Невербальна комунікація. Самостійна робота: Екстралінгвістичні і просодичні засоби комунікації.	6	2		2	2
Тема 8. Почуття та емоції у спілкуванні. Самостійна робота: Вираження власних емоцій. Розпізнавання та розуміння почуттів інших. Заохочення інших до вираження емоцій.	6	2		2	2
Тема 9. Ефективне спілкування. Соціальний інтелект. Самостійна робота: Особливості розвитку соціального інтелекту.	6	2		2	2
Модульна контрольна робота 1.	2			2	
Модуль 2.					
Конфлікти в процесі спілкування. Спілкування при девіантній поведінці.					
Тема 10. Поняття про конфлікти. Фази протікання конфлікту. Самостійна робота: Стадії розвитку конфлікту.	6	2		2	2
Тема 11. Внутрішньо-міжособистісні конфлікти та механізми психологічного захисту. Самостійна робота: Психологічна структура конфлікту.	6	2		2	2
Тема 12. Педагогічний конфлікт і причини його виникнення. Самостійна робота: Труднощі у педагогічному спілкуванні.	6	2		2	2
Тема 13. Порушення у сімейному спілкуванні. Самостійна робота: Конфлікти у спілкуванні з дітьми.	8	2		2	4
Тема 14. Управління конфліктом і його вирішення. Самостійна робота: Ступені розв'язання конфліктів.	7	2		2	3

Тема 15. Аналіз конфліктних ситуацій.	4	2		2	
Тема 16. Діагностика конфліктності особистості.	2			2	
Тема 17. Соціальна занедбаність школярів як психолого-педагогічна проблема. Самостійна робота: Педагогічна занедбаність.	6	2			4
Тема 18. Профілактика девіантної поведінки. Самостійна робота: Залежна адитивна поведінка. Форми залежної поведінки.	6	2			4
Тема 19. Профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі. Самостійна робота: Комп'ютерна залежність	6	2			4
Модульна контрольна робота 2	2			2	
Всього за семестр	120	36		36	48

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Зміст лекційного курсу для студентів денної форми навчання
III семестр

№ з/п	Перелік тем лекцій	Кількість годин
Модуль 1. Спілкування як психолого-педагогічний феномен		
1.	Тема 1. Поняття про спілкування. Засоби, види та стилі спілкування. Поняття про спілкування. Спілкування як основа педагогічної діяльності. Соціально-психологічна специфіка спілкування. Структурні елементи процесу спілкування (за Г.М. Андрєвою). Поняття про засоби спілкування. Види спілкування, їх характеристика. Особливості стилів спілкування. Розвиток спілкування в онтогенезі.	2
2.	Тема 2. Комунікація у міжособистісних відносинах. Комунікація в міжособистісних відносинах. Сутність міжособистісної комунікації. Специфіка міжособистісної комунікації. Умови, що забезпечують ефективність міжособистісної комунікації	2
3.	Тема 3. Форми, функції, бар'єри спілкування. Форми, функції, бар'єри спілкування. Типові обмеження у спілкуванні.	2
4.	Тема 4. Професійне спілкування у структурі діяльності	2

	соціального педагога. Спілкування у професійній діяльності соціального педагога. Комунікативні компетентності соціального педагога.	
5.	Тема 5. Спілкування як взаємодія та обмін інформації (інтерактивний, комунікативний аспекти спілкування). Поняття про взаємодію та комунікацію. Форми організації спільної діяльності. Основні типи взаємодії, їх характеристика. Специфіка процесу обміну інформацією. Модель комунікативного процесу (за Лассуелу). Різновиди комунікації. Основні джерела гуманного спілкування.	2
6.	Тема 6. Психологічні способи впливу в процесі спілкування. Психологічні засади культури спілкування. Способи впливу на слухача. Способи активізації уваги слухача.	2
7.	Тема 7. Невербальна комунікація. Вербальна і невербальна комунікація. Міміка та жести у професійній діяльності соціального педагога. Поза. Хода. Контакт очима.	2
8.	Тема 8. Почуття та емоції у спілкуванні. Процес комунікації та емоції. Види емоцій в спілкуванні: позитивні та негативні. Вираження власних емоцій. Розпізнавання та розуміння почуттів інших. Заохочення інших до вираження емоцій. Вміння слухати та вираження емоцій. Вираження емоції в невеликих групах.	2
9.	Тема 9. Ефективне спілкування. Соціальний інтелект. Поняття ефективного спілкування. Соціальний інтелект. Особливості розвитку соціального інтелекту.	2
Модуль 2		
Конфлікти в процесі спілкування. Спілкування при девіантній поведінці.		
10.	Тема 10. Поняття про конфлікт. Фази протікання конфлікту. Сутність поняття «конфлікт». Функції конфлікту. Класифікація конфліктів. Стадії розвитку конфлікту. Структурна модель конфлікту. Загальна характеристика фаз конфлікту (латентна, демонстративна, агресивна, батальна фаза). Фінал конфлікту.	2
11.	Тема 11. Внутрішньо-міжособистісні конфлікти та механізми психологічного захисту. Внутрішньоособистісний конфлікт як чинник деструктивних форм поведінки. Причини внутрішньоособистісних конфліктів. Мотиваційні та	2

	<i>когнітивні конфлікти. Міжособистісні конфлікти.</i>	
12.	Тема 12. Педагогічний конфлікт і причини його виникнення. <i>Поняття про педагогічний конфлікт. Види педагогічних конфліктів та причини їх виникнення. Стилі спілкування педагога з учнями. Труднощі у педагогічному спілкуванні. Шляхи розв'язання педагогічних конфліктів.</i>	2
13.	Тема 13. Порушення у сімейному спілкуванні. <i>Особливості сімейного спілкування. Сімейні конфлікти. Специфіка спілкування в сім'ї. Морально-психологічний смисл взаємної адаптації подружжя. Види адаптації. Особливості та класифікація сімейних конфліктів.</i>	2
14	Тема 14. Управління конфліктом і його вирішення. <i>Конфлікт. Види конфліктів. Управління конфліктами. Ступені розв'язання конфліктів.</i>	2
15	Тема 15. Аналіз конфліктних ситуацій. <i>Моделювання конфліктних ситуацій. Пошук альтернатив. Позитивні та негативні сторони конфліктів. Роль соціального педагога у вирішенні конфліктів.</i>	2
16	Тема 16. Соціальна занедбаність школярів як психолого-педагогічна проблема. <i>Соціальна занедбаність. Педагогічна занедбаність. Спілкування із соціально та педагогічно занедбаною учнівською молоддю.</i>	2
17	Тема 17. Профілактика девіантної поведінки. <i>Залежна адитивна поведінка. Форми залежної поведінки. Профілактика девіантної поведінки. Спілкування з учнями, у яких спостерігається відхилення у поведінці.</i>	2
18	Тема 18. Профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі. <i>Тютюнопаління. Алкогольна залежність. Наркоманія. Безпритульність. Комп'ютерна залежність.</i>	2
	Разом за семестр	36

**Перелік практичних (лабораторних, семінарських) занять
для студентів денної форми навчання
__III__ семестр**

№ з/п	Тема практичного (лабораторного, семінарського) заняття	Кількість годин
Модуль 1.		
Спілкування як психолого-педагогічний феномен		
1.	Тема 1. Поняття про спілкування. Засоби, види та стилі спілкування.	2
2.	Тема 2. Комунікація у міжособистісних відносинах.	2
3.	Тема 3. Форми, функції, бар'єри спілкування.	2
4.	Тема 4. Професійне спілкування у структурі діяльності соціального педагога.	2
5.	Тема 5. Спілкування як взаємодія та обмін інформації (інтерактивний, комунікативний аспекти спілкування).	2
6.	Тема 6. Психологічні способи впливу в процесі спілкування.	2
7.	Тема 7. Невербальна комунікація.	2
8.	Тема 8. Почуття та емоції у спілкуванні.	2
9.	Тема 9. Ефективне спілкування. Соціальний інтелект	2
10.	Модульна контрольна робота 1.	2
Модуль 2.		
Конфлікти в процесі спілкування. Спілкування при девіантній поведінці.		
11.	Тема 10. Поняття про конфлікт. Фази протікання конфлікту.	2
12.	Тема 11. Внутрішньо- і міжособистісні конфлікти та механізми психологічного захисту.	2
13.	Тема 12. Педагогічний конфлікт і причини його виникнення.	2
14.	Тема 13. Порушення у сімейному спілкуванні.	2
15.	Тема 14. Управління конфліктом і його вирішення.	2
16.	Тема 15. Аналіз конфліктних ситуацій.	2
17.	Тема 16. Діагностика конфліктності особистості.	2
18.	Модульна контрольна робота 1.	2
Разом за семестр		36

Самостійна робота

Номер тижня	Тема самостійної роботи	Кількість годин
Модуль 1.		
Загальні характеристика процесу спілкування		
1.	Тема 1. Розвиток спілкування в онтогенезі.	3
2.	Тема 2. Індивідуально-психологічні чинники міжособистісного спілкування.	3
3.	Тема 3. Типові обмеження у спілкуванні.	3
4.	Тема 4. Комунікативні компетентності соціального педагога.	3

5.	Тема 5. Основні джерела гуманного спілкування.	3
6.	Тема 6 Психологічні засади культури спілкування.	2
7.	Тема 7. Екстралінгвістичні і просодичні засоби комунікації	2
8.	Тема 8. Вираження власних емоцій. Розпізнавання та розуміння почуттів інших. Заохочення інших до вираження емоцій	2
9.	Тема 9. Особливості розвитку соціального інтелекту.	2
Модуль 2.		
Конфлікти в процесі спілкування		
10.	Тема 10. Стадії розвитку конфлікту.	2
11.	Тема 11. Психологічна структура конфлікту.	2
12.	Тема 12. Труднощі у педагогічному спілкуванні.	2
13.	Тема 13. Конфлікти у спілкуванні з дітьми.	4
14.	Тема 14. Ступені розв'язання конфліктів.	3
15.	Тема 15. Педагогічна занедбаність.	4
16.	Тема 16. Залежна адитивна поведінка. Форми залежної поведінки.	4
17.	Тема 17. Комп'ютерна залежність	4
Разом за семестр		48

10. ЗАЛІКОВІ ПИТАННЯ

1. Поняття про спілкування. Засоби, види та стилі спілкування.
2. Спілкування як основа педагогічної діяльності.
3. Соціально-психологічна специфіка спілкування. Структурні елементи процесу спілкування (за Г.М. Андрєвою).
4. Поняття про засоби спілкування. Види спілкування, їх характеристика.
5. Особливості стилів спілкування. Розвиток спілкування в онтогенезі.
6. Комунікація у міжособистісних відносинах.
7. Сутність міжособистісної комунікації.
8. Умови, що забезпечують ефективність міжособистісної комунікації.
9. Форми, функції, бар'єри спілкування.
10. Типові обмеження у спілкуванні. Поняття про взаємодію та комунікацію.
11. Форми організації спільної діяльності. Основні типи взаємодії, їх характеристика. Специфіка процесу обміну інформацією.

12. Модель комунікативного процесу (за Лассуелу). Різновиди комунікації. Основні джерела гуманного спілкування.
13. Процес комунікації та емоції. Види емоцій в спілкуванні: позитивні та негативні. Вираження власних емоцій. Розпізнавання та розуміння почуттів інших.
14. Професійне спілкування у структурі діяльності соціального педагога.
15. Психологічні способи впливу в процесі спілкування.
16. Невербальна комунікація.
17. Індивідуально-психологічні чинники міжособистісного спілкування.
18. Сутність поняття «конфлікт». Функції конфлікту.
19. Класифікація конфліктів. Стадії розвитку конфлікту.
20. Структурна модель конфлікту. Загальна характеристика фаз конфлікту (латентна, демонстративна, агресивна, батальна фаза).
21. Внутрішньоособистісний конфлікт як чинник деструктивних форм поведінки. Причини внутрішньоособистісних конфліктів.
22. Поняття про педагогічний конфлікт. Види педагогічних конфліктів та причини їх виникнення.
23. Стили спілкування педагога з учнями. Труднощі у педагогічному спілкуванні. Шляхи розв'язання педагогічних конфліктів.
24. Особливості сімейного спілкування. Сімейні конфлікти. Специфіка спілкування в сім'ї. Особливості та класифікація сімейних конфліктів.
25. Діагностика конфліктності особистості. Ступені розв'язання конфліктів.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Репродуктивний.
3. Проблемний.
4. Частково-пошуковий.
5. Дослідницький.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Усні відповіді студентів.

2. Виконання практичних занять.

2. Тестовий контроль.

3. Іспит.

Успішність студентів оцінюється за результатами поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль рівня знань здійснюється шляхом проведення семінарських занять, виконання практичних завдань, усного опитування.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться під час модульних контрольних робіт та іспиту.

9. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань за навчальною дисципліною відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Програмою передбачено **дві модульні контрольні роботи**. Студент за одну контрольну роботу може отримати максимум 20 балів (20x2=40).

За виконання **практичних занять** студент може впродовж семестру отримати 48 балів. Програмою передбачено 16 практичних занять. За одне практичне заняття студент отримує 3 бали.

За **самостійну роботу** впродовж семестру студент набирає 12 балів.

Поточне тестування та самостійна робота						СРС	Сума
Модуль 1 Спілкування як психолого-педагогічний феномен			Модуль 2 Конфлікти в процесі спілкування				
T1.T2.T3.T4.T5	T6. T7.T8, T9	МКР 1	T10, T11, T12., T13	T.14,T15, T16	МКР 2		
3 3 3 3 3	3 3 3 3	20	3 3 3 3	3 3 3	20	12	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

		Оцінка за національною шкалою
--	--	-------------------------------

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка в балах	Екзамен, диференційований залік		Залік
A	відмінно	90-100	відмінно	5	зараховано
B	дуже добре	81-89	добре	4	
C	добре	71-80			
D	задовільно	61-70	задовільно	3	
E	достатньо	51-60			
FX	незадовільно	21-50	незадовільно	2	не зараховано
F	незадовільно	0-20	незадовільно	2	не зараховано

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Опорні конспекти лекцій, електронні презентації, комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (плани семінарських занять, методичні вказівки до практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, перелік літератури).

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Волошенко М., Азаркіна О. Психологія професійного спілкування: навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2021. 280 с.
2. Курова А.В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2020. 79 с.
3. Щербан Т.Д. Психологія міжособистісного спілкування: навч.посіб. Мукачево:МДУ, 2018. 211 с.

Допоміжна

1. Періг І.М. Психологія спілкування: Методичний посібник. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. 25 с.
2. Коваленко О.Г. Міжособистісне спілкування осіб похилого віку: психологічні аспекти: монографія. Київ: Інститут обдарованої дитини, 2015. 456 с.
3. Савенкова Л.О. Психологія спілкування: навч.посіб. Київ: КНЕУ, 2015. 309 с.
4. Марценюк М.О. Психологія міжособистісного спілкування: термінологічний словник. Мукачево:МДУ, 2017. 14с.
5. Зливков В.Л. Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога:інтерактивний підхід: навчальний посібник. Київ, Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. 353 с.
6. Кухта М.І. Маляр Л.В. Основи педагогічного спілкування. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 31 с.

10.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

http://studbook.com.ua/book_psihologo-pedagogchn-osnovi-mzhosobistsnogo-splkuvannya-navchalnij-posbnik-onlajn_805/

<http://oaji.net/articles/.pdf>

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=avCX30gAAAAJ&hl=uk>

<http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/pdf>